TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Những tỉnh định hướng trở thành thành phố trực thuộc Trung ương - Bài 2: Khánh Hòa

09:40 07/12/2024

Tại QĐ số 891/QĐ-TTg ngày 22/8/2024 phê duyệt Quy hoạch hệ thống đô thị và nông thôn, thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn 2050, có 5 đô thị trực thuộc Trung ương, gồm: Thủ đô Hà Nội, TP. HCM (dự kiến đến 2030 là đô thị loại đặc biệt); Hải Phòng, Cần Thơ, Đà Nẵng (dự kiến đến 2030 là đô thị loại I). Có 8 tỉnh định hướng trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, gồm: Thừa Thiên Huế, Khánh Hòa, Bắc Ninh, BR-VT, Quảng Ninh, Ninh Bình, Hải Dương, Bình Dương (dự kiến đến 2030 là đô thị loại I).

Bài 2: **Khánh Hòa từng bước hiện thực hóa khát vọng vươn tầm**

Khánh Hòa đang trong giai đoạn "nước rút" với khát vọng trở thành thành phố trực thuộc Trung ương vào năm 2030. Mục tiêu - không chỉ là bước chuyển mình mang tính lịch sử, mà còn thể hiện khát vọng của toàn thể lãnh đạo và Nhân dân trong việc phát triển KT-XH bền vững. Để hiện thực hóa mục tiêu này, tỉnh đã và đang tập trung vào các chiến lược trọng điểm.

Thành phố Nha Trang

Những kết quả nổi bật

Chủ tịch UBND tỉnh Khánh Hòa, Nguyễn Tấn Tuân cho biết, để hoàn thành mục tiêu đề ra, tỉnh sẽ tập trung vào một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm như khơi dậy ý chí tự lực, tự cường và khát vọng của cán bộ, đảng viên, Nhân dân Khánh Hòa, trong việc xây dựng tỉnh trở thành thành phố trực thuộc Trung ương.

Các biện pháp thực hiện, bao gồm: Cải thiện thu nhập bình quân đầu người; đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao; khai thác tiềm năng từ kinh tế biển...

Khánh Hòa đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng và toàn diện, sau gần 3 năm triển khai Nghị quyết 09-NQ/TW ngày 28/1/2022, của Bộ Chính trị Khóa XIII về "xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, tầm nhìn 2045" - tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững trong giai đoạn tiếp theo.

Thành phố Cam Ranh

Với mục tiêu xây dựng địa phương trở thành thành phố trực thuộc Trung ương vào năm 2030, tỉnh đã tập trung vào các nhiệm vụ cải cách hành chính, thu hút nguồn lực đầu tư và phát triển hạ tầng hiện đại. Các lĩnh vực kinh tế, xã hội và môi trường, đều ghi nhận sự tăng trưởng mạnh mẽ, nhất là khu vực dịch vụ và công nghiệp - xây dựng. Trong đó, nổi bật là việc cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, góp phần tăng cường sức cạnh tranh kinh tế và duy trì tốc độ tăng trưởng cao.

Các chỉ số về GRDP và thu nhập bình quân đầu người đều tăng, đưa Khánh Hòa vào nhóm các tỉnh đóng góp quan trọng cho ngân sách trung ương. Kinh tế

Khánh Hòa từng bước phục hồi và có sự tăng trưởng trở lại. Quy mô kinh tế được mở rộng, vượt mốc 100.000 tỷ đồng (xếp thứ 22/63 tỉnh, thành phố cả nước, xếp thứ 4/13 tỉnh thuộc khu vực nam Trung Bộ và Tây Nguyên); tiếp tục duy trì là một trong 18 tỉnh có đóng góp vào ngân sách trung ương.

GRDP năm 2023 của Khánh Hòa, tăng 10,24% (đứng thứ 4 cả nước). Đặc biệt, 9 tháng năm 2024: GRDP tăng 10,45%, xếp thứ 6 cả nước, xếp thứ 2 vùng bắc Trung Bộ và duyên hải miền Trung; GRDP bình quân đầu người đạt 131,9 triệu đồng/người (gấp 2,1 lần so 2021)...

Khu kinh tế Vân Phong

Cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng tăng tỷ trọng khu vực dịch vụ và công nghiệp - xây dựng, giảm tỷ trọng khu vực nông - lâm - thủy sản. Tỉnh đặt trọng tâm vào khoa học & công nghệ, đổi mới sáng tạo, phát triển kinh tế biển làm nền tảng.

Giai đoạn tới, tỉnh tiếp tục hướng tới việc huy động các nguồn lực, bảo vệ tài nguyên, ứng phó với biến đổi khí hậu; giữ vững quốc phòng - an ninh. Sự đóng góp của các nhà khoa học và các bên liên quan, sẽ là yếu tố quan trọng, giúp Khánh Hòa đạt được mục tiêu phát triển bền vững và trở thành thành phố trực thuộc Trung ương vào năm 2030.

Giai đoạn 2026 - 2030, Khánh Hòa đặt mục tiêu đạt tăng trưởng GRDP 8,8%/năm, tăng trưởng năng suất lao động 7,8%/năm; phấn đấu tổng huy động vốn đầu tư toàn xã hội đạt 664.000 tỷ đồng; đến năm 2030, GRDP bình quân

đầu người đạt 189 triệu đồng/người.

Các mục tiêu khác, bao gồm: Tỷ lệ lao động phi nông nghiệp đạt 81,91%; tỷ lệ sử dụng nước sạch của dân cư đạt 100%.

Khám phá Vịnh San Hô

Giải pháp đột phá chiến lược

Tuy nhiên, tình hình phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh còn một số tồn tại: Cơ cấu lại các ngành kinh tế, nhìn chung còn chậm; nguồn thu ngân sách chưa thật sự bền vững; chất lượng nguồn nhân lực chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển của tỉnh; hoạt động khoa học & công nghệ, chuyển đổi số, đổi mới sáng tạo, chưa thật sự tạo đột phá...

Theo các chuyên gia, để trở thành thành phố trực thuộc Trung ương vào năm 2030, tỉnh Khánh Hòa cần thực hiện các giải pháp mang tính đột phá, khắc phục những hạn chế hiện tại; đồng thời huy động mọi nguồn lực và sức mạnh của cả hệ thống chính trị.

Phó trưởng ban thường trực - Ban Quản lý khu kinh tế Vân Phong, Lê Hồng Phương nhìn nhận, việc thu hút đầu tư vào Khu kinh tế Vân Phong chưa đạt kỳ vọng, gây ảnh hưởng đến tiến trình nâng cấp tỉnh trở thành thành phố trực thuộc Trung ương. Vì vậy, tỉnh cần hoàn thiện hạ tầng, quy hoạch phân khu để Khu kinh tế Vân Phong trở thành trung tâm kinh tế biển, góp phần đưa Khánh Hòa tiến đến mục tiêu đã đề ra.

Giảng viên cao cấp - Trường Đại học Kinh tế (Đại học Đà Nẵng), PGS. TS. Bùi Quang Bình nhìn nhận, Khánh Hòa là một trong những tỉnh phục hồi sớm nhất, nhanh nhất sau đại dịch Covid-19; tốc độ tăng trưởng của tỉnh những năm gần đây, thực sự ấn tượng. Đây là điều kiện thuận lợi để tỉnh không chỉ thực hiện mục tiêu trở thành thành phố trực thuộc Trung ương vào năm 2030, mà còn là một trong những tỉnh dẫn đầu cả nướcvà khu vực.

Doanh nghiệp tỉnh Khánh Hòa

Khánh Hòa có vị trí chiến lược đặc biệt quan trọng về quốc phòng, an ninh và kinh tế với cửa ngõ hướng biển, có vai trò kết nối vùng Tây Nguyên, duyên hải nam Trung Bộ ra các vùng, miền trong cả nước và quốc tế.

Vì vậy, ngoài huy động, thu hút nguồn lực đầu tư cho phát triển kinh tế, xã hội nhanh và bền vững, tỉnh cần tranh thủ những lợi thế về địa chính trị; liên kết chặt chẽ với các tỉnh lân cận và các địa phương trong, ngoài vùng; phát huy vai trò là trung tâm của tiểu vùng nam Trung Bộ và gắn kết với khu vực Tây Nguyên. Tỉnh cần thực hiện có hiệu quả các cơ chế, chính sách ưu đãi, đặc thù của Trung ương nhằm thúc đẩy phát triển.

Hiện nay, Khánh Hòa đã đạt được nhiều tiêu chí như quy mô dân số, diện tích tự nhiên, số lượng đơn vị hành chính cấp huyện... Tuy nhiên, tỉnh cũng còn một số tiêu chí chưa đạt, cần tiếp tục phấn đấu về trình độ phát triển kinh tế, xã hội, thu nhập bình quân, tỷ lệ lao động phi nông nghiệp...

Mục tiêu phát triển đến 2030

Ngày 29/3/2023, Thủ tướng đã ban hành Quyết định 318/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch tỉnh Khánh Hòa thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn 2050. Theo đó, mục tiêu phát triển đến năm 2030 của tỉnh - tại Quyết định 318/QĐ-TTg như sau:

Nhà máy Nhiệt điện BOT Vân Phong 1 tại tỉnh Khánh Hòa, do Tập đoàn Sumitomo Corporation (Nhật Bản) làm chủ đầu tư, có tổng vốn lên tới 2,58 tỷ USD (Ảnh: T.N)

Trở thành trung tâm dịch vụ, du lịch biển quốc tế; một cực tăng trưởng, trung tâm của khu vực duyên hải Trung Bộ, Tây Nguyên và cả nước về kinh tế biển, công nghiệp công nghệ cao, khoa học & công nghệ, đổi mới sáng tạo, đào tạo nguồn lực và dịch vụ chăm sóc sức khỏe chất lượng cao;

Kết cấu hạ tầng được đầu tư đồng bộ; hệ thống đô thị phát triển theo hướng hiện đại, thông minh, bền vững, giàu bản sắc với một số đô thị đạt đẳng cấp quốc tế; GRDP bình quân đầu người - phấn đấu vào nhóm 15 tỉnh, thành phố cao nhất cả nước; Nhân dân được hưởng thụ mức sống cao, hiền hòa và hạnh phúc;

Quốc phòng, an ninh và chủ quyền biển, đảo được bảo đảm vững chắc; hệ sinh thái và cảnh quan thiên nhiên được bảo vệ; có năng lực thích ứng với biến đổi khí hậu.

Đồng thời, trong phương án quy hoạch hệ thống đô thị thì, đến năm 2030, tỉnh Khánh Hòa sẽ có 2 đô thị loại I (TP. Nha Trang và đô thị mới Cam Lâm), 1 đô thị loại II (TP. Cam Ranh), 1 đô thị loại III, 2 đô thị loại IV và các đô thị loại V.

Trong đó, TP. Nha Trang là đô thị hạt nhân; TP. Cam Ranh là đô thị du lịch - logistics; huyện Cam Lâm trở thành đô thị sân bay hiện đại, sinh thái, đẳng cấp quốc tế; huyện Vạn Ninh trở thành đô thị du lịch biển cao cấp; huyện Diên Khánh là đô thị sinh thái, văn hóa truyền thống; huyện Khánh Sơn và huyện Khánh Vĩnh là các tiểu đô thị sinh thái núi rừng; TX. Ninh Hòa là đô thị công nghiệp.

Đầu tư dự án lớn tại Khánh Hòa

Cũng tại Quyết định 318/QĐ-TTg, các mục tiêu cụ thể về kinh tế, xã hội khi Khánh Hòa trở thành thành phố trực thuộc Trung ương vào năm 2030, như sau:

Tốc độ tăng trưởng GRDP bình quân thời kỳ 2021 – 2030, đạt 8,3%/năm; trong đó, nông lâm nghiệp và thủy sản tăng 2,4%/năm, công nghiệp - xây dựng tăng 10%/năm; dịch vụ tăng 8,7%/năm; cơ cấu kinh tế đến năm 2030, nông lâm nghiệp và thủy sản chiếm 7,3%; công nghiệp - xây dựng chiếm 36,2%; dịch vụ chiếm 48%; thuế sản phẩm trừ trợ cấp sản phẩm chiếm 8,5%;

Tăng trưởng năng suất lao động bình quân thời kỳ 2021 – 2030, đạt 7,0%/năm; GRDP bình quân đầu người đạt 189 triệu đồng; tỷ lệ đô thị hóa đạt 70%; tổng khách du lịch đạt 13,8 triệu lượt (7 triệu lượt khách quốc tế và 6,8 triệu lượt khách du lịch nội địa); kinh tế số chiếm khoảng 30% GRDP;

Cơ cấu lao động nông lâm nghiệp và thủy sản khoảng 18 - 19%; công nghiệp - xây dựng 30 - 31%; dịch vụ 50 - 51%; tỷ lệ lao động qua đào tạo đạt 90%; tỷ lệ lao động có bằng cấp, chứng chỉ đạt 40%;

Tỷ lệ nghèo đa chiều giảm khoảng 1,0 - 1,5%/năm; tuổi thọ bình quân đạt 75 tuổi; thời gian sống khỏe mạnh (tính theo năm) đạt 68 tuổi; tỷ lệ tham gia BHYT đạt 98% dân số;

Viện Hải Dương Học Nha Trang

Đạt 40 giường bệnh/10.000 dân (trong đó 34 giường bệnh công lập/10.000 dân; 6 giường bệnh tư nhân/10.000 dân); 14 bác sỹ/10.000 dân (trong đó 11 bác sỹ công lập/10.000 dân trở lên)...

Đề xuất nhiều giải pháp

Phó bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Tấn Tuân: "Giai đoạn 2025 - 2030 là thời gian "nước rút" của Khánh Hòa, hướng đến mục tiêu trở thành thành phố trực thuộc Trung ương. Những thành quả đạt được của gần 40 năm đổi mới, trên địa bàn tỉnh, cùng kết quả đạt được sau gần 4 năm thực hiện Nghị quyết 9, sẽ tạo ra động lực, cơ hội để Khánh Hòa vượt qua khó khăn, bứt phá phát triển và về đích đúng kế hoạch.

Tỉnh sẽ tập trung khơi dậy ý chí tự lực, tự cường và khát vọng của cán bộ, đảng viên, Nhân dân - xây dựng Khánh Hòa trở thành thành phố trực thuộc Trung ương"...

Với chủ đề "Nhiệm vụ và giải pháp trọng tâm để xây dựng Khánh Hòa trở thành thành phố trực thuộc Trung ương vào năm 2030" - Hội thảo khoa học cấp bộ, do Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh và Tỉnh ủy Khánh Hòa phối hợp tổ chức vừa qua, tại TP. Nha Trang, đã ghi nhận nhiều đề xuất quan trọng.

Khu du lịch Vinpearl Land

Trước hết, việc khai thác hiệu quả, hợp lý những tiềm năng, lợi thế nổi trội, cùng với quy hoạch tỉnh theo cách tiếp cận tích hợp đa ngành - sẽ tạo ra đột phá mới cho Khánh Hòa. Tỉnh cần nghiên cứu, xây dựng cơ chế hợp tác, liên kết thực chất, hiệu quả, có định hướng, tầm nhìn dài hạn; tập trung làm tốt công tác xây dựng quy hoạch, thực hiện, quản lý, kiểm tra quy hoạch.

Khánh Hòa cần gắn kết chặt chẽ phát triển kinh tế, xã hội với củng cố quốc phòng - an ninh; đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng trên nền tảng ứng dụng khoa học & công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số; nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; huy động tối đa mọi nguồn lực cho phát triển; nâng cao hiệu quả thu hút và sử dụng vốn đầu tư, tập trung vào 3 vùng động lực kinh tế của tỉnh (Khu kinh tế Vân Phong, TP. Nha Trang và khu vực Vịnh Cam Ranh)…

Để trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, Khánh Hòa phải đạt tiêu chí đô thị loại I. Tỉnh đã ban hành chương trình phát triển đô thị và kế hoạch tổng thể, triển khai với lộ trình cụ thể. Để thu hút nguồn lực thực hiện chương trình, trong khi nguồn vốn ngân sách hạn chế, tỉnh cần tận dụng mọi lợi thế của địa phương, vận dụng tối đa cơ chế, chính sách Trung ương đã ban hành cho địa phương, thực hiện có trọng tâm, trọng điểm, gắn với việc sắp xếp các đơn vị hành chính.

Bãi Trũ Nha Trang

Một số ý kiến nêu, Khánh Hòa cần thúc đẩy chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh; phát triển Khu kinh tế Vân Phong trở thành trung tâm kinh tế biển hiện đại - là động lực phát triển của tỉnh và khu vực nam Trung Bộ đến năm 2030.

Khánh Hòa phát huy vai trò của TP. Nha Trang - đô thị hạt nhân, trung tâm kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, khoa học & công nghệ, đào tạo nguồn nhân lực của tỉnh; quan tâm phát triển nguồn nhân lực, nhất là nhân lực chất lượng cao; tiếp tục cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, tập trung tháo gỡ các dự án đang vướng mắc về pháp lý.

Ngoài yếu tố “thiên thời, địa lợi”, cần sự đồng lòng - quyết tâm từ Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân toàn tỉnh nhằm khơi dậy khát vọng phát triển, tạo sức mạnh tổng hợp để đạt các mục tiêu đề ra...

Sau hơn 10 năm thực hiện Kết luận số 53-KL/TW của Bộ Chính trị Khóa XI về xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2020 và tầm 2030, kinh tế tỉnh Khánh Hòa tăng trưởng khá; giai đoạn 2012 – 2019, đạt mức bình quân hơn 7,32%/năm. Tỉnh Khánh Hòa trở thành trung tâm du lịch biển có thương hiệu mang tầm quốc tế; từng bước trở thành một cực tăng trưởng trong khu vực.

Tuy nhiên, tiềm năng, cơ hội, lợi thế của tỉnh chưa được khai thác hợp lý, chưa tạo được bước đột phá để phát triển xứng tầm. Việc thiếu các cơ chế, chính sách đặc thù, cùng với định hướng phát triển đô thị, chưa rõ nét, thiếu giải pháp tổng thể - là nguyên nhân chủ yếu của các hạn chế để tạo ra động lực mới cho sự phát triển của tỉnh.

Nghị quyết số 09-NQ/TW, ngày 28/1/2022 của Bộ Chính trị Khóa XIII về xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, tầm nhìn 2045 - là cơ sở chính trị quan trọng, tiền đề để đưa Khánh Hòa hướng đến thành phố trực thuộc Trung ương vào năm 2030.

Với sự chung tay vào cuộc của cả hệ thống chính trị các cấp, các ngành, sự đồng lòng, quyết tâm của các tầng lớp nhân dân, việc thực hiện Nghị quyết số 09 đã đạt được những kết quả lớn, củng cố niềm tin, hy vọng của Nhân dân đối với Đảng bộ, chính quyền tỉnh Khánh Hòa.

Xuân Phong